

Priority a témata Transparency International Česká republika pro rok 2018

Priority:

Ochrana nezávislých institucí/právního státu/demokracie

- Česká republika se potýká s erozí systému národní integrity (tj. souhry základních pilířů a institucí v oblastech jako je soudnictví, média, státní správa a místní samosprávy, základní ústavní instituce, policie, dohledové orgány, politické strany, nevládní sektor atd.). Narušování této integrity se děje zpochybňováním nestrannosti institucí (např. veřejnoprávních médií), tolerancí vůči významným střetům zájmu na nejvyšší úrovni (ministerstva, státní správa), útoky na justici či nevládní sektor (jenž významnou měrou zajišťuje samotný chod státu).
- Prosazujeme demokratický dialog včetně participace těch, kterých se týkají rozhodovací procesy, respekt k nezávislosti veřejných institucí či činnosti nevládních organizací. Demokratický systém a právní stát jsou základními podmínkami dobrého vládnutí v České republice a vyžadují aktivní spoluúčast a kontinuální obranu proti snahám o jejich „odinstalování“.

Financování politických stran a hnutí

- Nová pravidla platná od roku 2017 byla otestována dvěma klíčovými kampaněmi (sněmovními a prezidentskými volbami), které ukázaly slabiny a bílá místa umožňující obcházení pravidel. Regulace zprůhlednila kampaně i financování stran, ale je nutné ji dotáhnout.
- TI identifikovala konkrétní nedostatky, kde by mělo dojít ke změnám, jde např. o ceny obvyklé, třetí osoby, přehlednost transparentních účtů, registrace subjektů organizujících kampaně či financování prezidentské kampaně ze zahraničí.

Financování sportu

- Do sportu míří z veřejných peněz každoročně až 15 miliard korun a částka se neustále navyšuje, aniž by bylo zajištěno její řádné rozdělování.
- Prosazujeme stabilní a efektivní nastavení dotačních programů (s využitím kvalitních a funkčních rejstříků sportovců a sportovišť), efektivní veřejnou kontrolu.
- Kvalitně zpracované transparentní dotační programy jsou jedinou cestou ke stabilizaci a funkčnosti sportovního prostředí a jeho financování.

Skutečné vlastnictví

- Současný systém umožňuje přelévát finanční prostředky do neprůhledných struktur, odkud je možné tajně uplácat politiky, prát špinavé peníze, potichu financovat politické strany, sponzorovat terorismus či zneužívat dotace z veřejných rozpočtů.
- Jedním z nástrojů, jak proti anonymním vlastníkům bojovat, je rejstřík skutečných majitelů. Česká republika takový rejstřík čerstvě má, je však plný nedostatků. TI chce prosadit nejen jeho otevření široké veřejnosti, ale také umožnit státu vyžadovat přesné a spolehlivé údaje o skutečných vlastnících, a to nejen v ČR. Ve spolupráci s dalšími partnery chceme otevírat zavřené vlastnické struktury i v Evropě.
- Nikdo pořádně neví, jak se má rozkrývat a kde informace o vlastnících hledat. Vytvořili jsme příručku, která může státu pomoci stát se lídrem v oblasti rozkrývání skutečných majitelů.

Témata:

Teritorialita exekutorů

- V exekuci je dnes v České republice téměř 900 tisíc osob, jedná se o zásadní ekonomický a sociální problém podryvající soudržnost společnosti.
- Prosazujeme zákonnou změnu zavádějící teritorialitu exekutorů na krajském principu.
- TI věří, že tato změna pomůže snížit korupční vazby mezi exekutory a velkými věřiteli.

Veřejné zakázky

- Snížení veřejné kontroly veřejného zadávání zavedením poplatku je zásadním negativem nového zákona o zadávání veřejných zakázek - snažíme se odstranit tento deficit strategickou litigací u správních soudů.
- Velký deficit je patrný v oblasti zadávání zakázek malého rozsahu, které v celkovém finančním objemu tvoří značnou část vynakládání veřejných prostředků. Pravidla pro jejich zadávání takřka neexistují. TI prosazuje dobrou praxi v případech jednotlivých zakázek a poskytuje právní poradenství občanům i zadavatelům. Testujeme nové trendy ve spolupráci zadavatelů, dodavatelů a nestranných supervizorů v tzv. paktech integrity.
- Dodržování principů 3E u veřejných zakázek není příliš uplatňované. Prosazujeme větší důraz na účelnost a efektivnost monitoringem postupů zadavatelů v konkrétních projektech (klasických veřejných zakázkách i PPP projektech).

Whistleblowing

- TI dlouhodobě tlačí na efektivní legislativní ochranu oznamovatelů opřenou o dobrou zahraniční praxi.

Vodárenství

- Monitorujeme ekonomickou výhodnost smluv pro návrat vody zpět pod plnou kontrolu měst a obcí. Podrobně sledujeme, za jakých podmínek a cen bude tento proces ve městech probíhat.

Obrana

- Snažíme se vést dialog o systémových a koncepčních akvizičních politikách výzbroje Armády ČR. Ve spolupráci se zbrojními firmami usilujeme o důsledný compliance systém zbrojařského odvětví.

Farmaceuti-lékaři

- Spolupráce mezi lékaři a farmaceutickým průmyslem je nutná pro vývoj léčby a posouvání hranic moderní medicíny (výzkum, klinická hodnocení, vzdělávání lékařů). Stejně nezbytná je však transparentnost ohledně placené spolupráce a odměn, aby to účelově neovlivňovalo předepisování léčiv pacientům.
- TI podporuje spolupráci a přijetí zákonných pravidel, které tuto oblast otevrou veřejné kontrole.